

PIRMĀS INSTANCES TIESAS SPRIEDUMS (piektā palāta)

2006. gada 4. jūlijā *

Lieta T-304/02

Hoek Loos NV, Schiedam (Nīderlande), ko pārstāv J. J. Fēnstra [*J. J. Feenstra*] un B. F. Van Harinksma tū Sloutens [*B. F. Van Harinxma thoe Slooten*], advokāti,

prasītāja,

pret

Eiropas Kopienų Komisiju, ko pārstāv A. Bukē [*A. Bouquet*], pārstāvis,

atbildētāja,

par prasību daļēji atcelt Komisijas 2002. gada 24. jūlija Lēmumu 2003/207/EK par procesu atbilstoši EK Līguma 81. pantam (lieta *COMP/E-3/36.700* – Rūpniecībā un medicīnā izmantojamā gāze) (OV 2003, L 84, 1. lpp.) un, pakārtoti, par prasību samazināt prasītājam uzlikto naudas sodu.

* Tiesvedības valoda — holandiešu.

EIROPAS KOPIENU
PIRMĀS INSTANCES TIESA (piektā palāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs M. Vilars [*M. Vilaras*], tiesneši F. Deuss [*F. Dehousse*] un D. Švābi [*D. Šváby*],
sekretārs I. Nacins [*I. Natsinas*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un tiesas sēdi 2006. gada 19. janvārī,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

Prāvas rašanās fakti

- ¹ Prasītāja ir Nīderlandes uzņēmums, kas ražo, pārdod un izplata rūpniecībā un medicīnā izmantojamo gāzi, kā arī ar to saistītās iekārtas, sistēmas un pakalpojumus.
- ² 1997. gada decembrī un 1998. gadā Komisija, piemērojot Padomes 1962. gada 6. februāra Regulas Nr. 17 — Pirmā regula par Līguma 81. un 82. panta īstenošanu (OV 1962, 13, 204. lpp.) — 14. panta 2. un 3. punktu veica izmeklēšanu prasītājas un

dažādu citu sabiedrību, kuras arī aktīvi darbojās rūpniecībā un medicīnā izmantojamās gāzes tirgū, šajā gadījumā *AGA Gas BV*, *Air Liquide BV*, *Air Products Nederland BV* (turpmāk tekstā — “*Air Products*”), *Boc Group plc* (turpmāk tekstā — “*BOC*”), *Hydrogas Holland BV*, *Messer Nederland BV* (turpmāk tekstā — “*Messer*”) un *Westfalen Gassen Nederland BV* (turpmāk tekstā — “*Westfalen*”), telpās.

- 3 Pēc tam, kad atbilstoši Regulas Nr. 17 11. pantam Komisija bija nosūtījusi informācijas pieprasījumu iepriekš minētajām sabiedrībām, tā 2001. gada 9. jūlijā astoņiem uzņēmumiem, kas darbojās attiecīgajā sektorā, tostarp arī prasītājam, nosūtīja paziņojumu par iebildumiem.
- 4 Savā atbildē prasītāja neapstrīdēja paziņojumā par iebildumiem minētos faktus. Pēc *AGA Gas* likvidācijas *AGA AB*, kas bija *AGA Gas* mātes sabiedrība, uz minēto paziņojumu atbildēja pēc būtības savas agrākās meitas sabiedrības vārdā un skaidri darīja zināmu, ka tā ir gatava uzņemties atbildību par šīs meitas sabiedrības izdarītajiem pārkāpumiem.
- 5 Pēc attiecīgo uzņēmumu uzklauššanas Komisija pieņēma 2002. gada 24. jūlija Lēmumu 2003/207/EK par procesu atbilstoši EK Līguma 81. pantam (lieta *COMP/E-3/36.700* — Rūpniecībā un medicīnā izmantojamā gāze) (OV 2003, L 84, 1. lpp.; turpmāk tekstā — “Lēmums”).
- 6 Lēmumu darīja zināmu prasītājam 2002. gada 29. jūlijā, un tas tika nosūtīts *AGA AB* kā *AGA Gas* [saistību un] tiesību pārņēmējam.

7 Lēmumā ir ietverti šādi noteikumi:

“Pirmais pants

AGA AB, Air Liquide BV, [Air Products], [BOC], [Messer], Hoek Loos [NV], [Westfalen] ir pārkāpušas EKL 81. panta 1. punktu, piedaloties ilgstošos līgumos un/ vai saskaņotās darbībās rūpniecībā un medicīnā izmantojamās gāzes sektorā *Nīderlandē*.

Pārkāpuma ilgums ir šāds:

- *AGA AB*: no 1993. gada septembra līdz 1997. gada decembrim;
- *Air Liquide BV*: no 1993. gada septembra līdz 1997. gada decembrim;
- *[Air Products]*: no 1993. gada septembra līdz 1997. gada decembrim;
- *[BOC]*: no 1994. gada jūnija līdz 1995. gada decembrim;
- *[Messer]*: no 1993. gada septembra līdz 1997. gada decembrim;
- *Hoek Loos [NV]*: no 1993. gada septembra līdz 1997. gada decembrim;
- *[Westfalen]*: no 1994. gada marta līdz 1995. gada decembrim.

[..].

3. *pants*

Par 1. pantā minēto pārkāpumu tiek uzlikti šādi naudas sodi:

- *AGA AB*: 4,15 miljoni EUR;
- *Air Liquide BV*: 3,64 miljoni EUR;
- [*Air Products*]: 2,73 miljoni EUR;
- [*BOC*]: 1,17 miljoni EUR;
- [*Messer*]: 1 miljons EUR;
- *Hoek Loos [NV]*: 12,6 miljoni EUR;
- [*Westfalen*]: 0,43 miljoni EUR.”

⁸ Aprēķinot naudas sodu apmēru, Komisija Lēmumā piemēroja metodi, kas bija minēta Pamatnostādnēs par naudas sodu aprēķināšanu atbilstoši Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktam un EOTK liguma 65. panta 5. punktam (OV 1998, C 9, 3. lpp.; turpmāk tekstā — “Pamatnostādnes”), kā arī Paziņojumam 96/C 207/04 par naudas soda nepiemērošanu vai tā apmēra samazināšanu kartēļa lietās (OV 1996, C 207, 4. lpp.; turpmāk tekstā — “Paziņojums par sadarbību”).

- 9 Tādējādi naudas soda pamatapmērs, kas nosakāms atkarībā no pārkāpuma smaguma un ilguma, attiecībā uz prasītāju tika noteikts 14 miljonu EUR apmērā (Lēmuma 438. apsvērums).
- 10 Lēmumā Komisija nav norādījusi nevienu prasītāja atbildību pastiprinošu vai mīkstinošu apstākli.
- 11 Visbeidzot, Komisija "ievērojami samazināja" naudas sodu apmērus paziņojuma par sadarbību D punkta nozīmē. Šajā sakarā Komisija piekrita par 10 % samazināt prasītājam naudas sodu, ko tā būtu uzlikusi sakarā ar nesadarbošanos, ņemot vērā, ka tā pēc būtības netika apstrīdējusi faktus, kas bija minēti paziņojumā par iebildumiem (Lēmuma 454., 457. un 459. apsvērums).
- 12 Pirmās instances tiesā celtās *Westfalen* prasības pret 2002. gada 4. oktobra Lēmumu rezultātā (lieta T-303/02) Komisija uzskatīja, ka tā ir pieļāvusi kļūdu vērtējumā attiecībā uz šim uzņēmumam pārmesto pārkāpuma ilgumu.
- 13 Tādējādi Komisija 2003. gada 9. aprīlī pieņēma Lēmumu 2003/355/EK, ar ko groza Lēmumu (OV L 123, 49. lpp.). Šajā lēmumā par grozījumiem Komisija atzina, ka tā 1994. gada martu bija kļūdaini uzskatījusi par pārkāpuma, kurā tika vainota *Westfallen*, sākšanas brīdi.

- 14 Tādējādi turpmāk grozītā Lēmuma 1. pantā ir teikts, ka *Westfalen* ir pārkāpusi EKL 81. pantu, piedaloties ilgstošos līgumos un/vai saskaņotās darbībās rūpniecībā un medicīnā izmantojamās gāzes sektorā Nīderlandē laikposmā no 1994. gada oktobra, nevis no 1994. gada marta, līdz 1995. gada decembrim. Grozītā Lēmuma 3. pantā ir paredzēts naudas soda apmērs, kas no 0,43 miljoniem EUR samazināts uz 0,41 miljonu EUR.

Process un lietas dalībnieku prasījumi

- 15 Ar prasības pieteikumu, kas Pirmās instances tiesas kancelejā iesniegts 2002. gada 7. oktobrī, prasītāja cēla šo prasību.
- 16 Tā kā kopš 2004. gada 13. septembra Pirmās instances tiesas palātu sastāvs ticis mainīts, tiesnesis referents tagad darbojas kā priekšsēdētājs piektajā palātā, kurai attiecīgi tika nodota šī lieta.
- 17 Pēc tiesneša referenta ziņojuma Pirmās instances tiesa (piektā palāta) nolēma sākt mutvārdu procesu un Pirmās instances tiesas Reglamenta 64. pantā paredzēto procesa organizatorisko pasākumu ietvaros uzaicināja Komisiju iesniegt dokumentus.
- 18 Tiesas sēdē 2006. gada 19. janvārī tika uzklasīti lietas dalībnieku mutvārdu paskaidrojumi un viņu atbildes uz jautājumiem, ko uzdeva Pirmās instances tiesa.

19 Prasītājas prasījumi Pirmās instances tiesai ir šādi:

- atcelt Lēmuma 3. pantu tiktāl, ciktāl tas uz to attiecas;
- pakārtoti, taisnīgi un ievērojami samazināt uzliktā naudas soda apmēru;
- piespriest Komisijai atlīdzināt visus tiesāšanās izdevumus, “tai skaitā procentus, proti, ar bankas garantiju saistītos izdevumus”.

20 Komisijas prasījumi Pirmās instances tiesai ir šādi:

- prasību noraidīt;
- piespriest prasītājai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Juridiskais pamatojums

Lietas dalībnieku argumenti

Par prasības apjomu

21 Prasītāja norāda, ka tā pēc būtības neapstrīd nedz to faktu izklāstu, ko Komisija ir sniegusi Lēmuma I daļas E punktā, nedz arī II daļas D punktā veikto juridisko

analīzi, bet apgalvo, ka inkriminētie līgumi attiecās tikai uz (vienu) daļu no kopējā rūpniecībā un medicīnā izmantojamās gāzes tirgus.

22 Tā neapstrīd arī Komisijas veiktās aprēķināšanas dažādos posmus, kas minēti Lēmuma 412.–448. apsvērumā, aprēķinot dažādus naudas sodu apmērus; apsvērumus par pārkāpuma smagumu, ilgumu un dažādu uzņēmumu iesaisti, taču tā nepiekrīt šī aprēķina galīgajam iznākamam, kas izpaužas kā būtiska nesakritība starp tai un pārējiem uzņēmumiem, it īpaši AGA AB, uzliktajiem naudas sodiem.

23 Šajā ziņā prasītāja vairākkārt norāda, ka tai uzliktais naudas sods, pirmkārt, ir vairāk nekā trīs reizes lielāks par to, kāds tas galu galā tika uzlikts AGA AB, kaut gan saskaņā ar pašas Komisijas teikto tā tika iesaistīta karteli tādā pat mērā un uz tādu pašu laikposmu kā AGA Gas un, otrkārt, naudas sods veido 50 % no kopējā šajā lietā uzlikto naudas sodu apmēra, kas nekādā veidā nav samērīgi ar tās tirgus daļu vai tās dalību pārkāpumā.

24 Prasītāja apgalvo, ka Komisija, īstenojot savu diskrecionāro varu un tādējādi esot brīva no jebkādam faktiskām vai tiesiskām saistībām, ir izdarījusi noteiktas izvēles, aprēķinot naudas sodus un it īpaši piemērojot noteikumu par 10 % maksimālo apmēru no attiecīgā uzņēmuma apgrozījuma, kas paredzēts Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktā. Saskaņā ar prasītājas teikto šo izvēļu rezultātā tomēr ir nonākts pie nozīmīgas naudas sodu apmēru neatbilstības sakarā ar nesamērīgo starpību starp tai un pārējiem uzņēmumiem uzlikto naudas soda apmēru. Tā rīkojoties, Komisija ir pārkāpusi Regulas Nr. 17 15. pantu un EKL 253. pantu, kā arī vienlīdzīgas attieksmes principu, samērīguma principu un patvaļīguma aizlieguma principu, un tas ir pamats Lēmuma 3. panta atcelšanai.

- 25 Prasītāja vēlreiz precizē, ka šīs prasības mērķis nav apstrīdēt naudas sodu apmērus, ko Komisija ir uzlikusi citiem karteli iesaistītajiem uzņēmumiem. Prasītāja neapgalvo, ka izvēles, kuras Komisija ir izdarījusi attiecībā uz pārējiem uzņēmumiem, būtu nepareiza vai nepamatota, pat ja būtu pamats tādām šaubām, bet apgalvo, ka iestādei vajadzēja izdarīt šīs izvēles, aprēķinot prasītājas naudas soda apmēru.
- 26 Turklāt, neskarot iepriekš minētos juridiskos apsvērumus, prasītāja uzskata, ka būtiskā starpība starp naudas sodu apmēriem, kas ir tai par sliktu, ir netaisnīga, un tāpēc tā lūdz Pirmās instances tiesu īstenot tai ar EKL 229. pantu noteikto neierobežoto kompetenci un šajā sakarā būtiski samazināt tai uzlikto naudas soda apmēru.
- 27 Komisija atzīmē, ka, neiebilstot pret veiktajām aprēķināšanas darbībām, nosakot naudas sodu, prasītāja ir aprobežojusi savas prasības priekšmetu ar pārmēru par tai un pārējiem aizliegtās vienošanās dalībniekiem uzliktā naudas soda salīdzināmību un tādējādi, atsevišķi (ņemot), ir atzinusi tai uzlikto naudas sodu. Ar prasītājas celto prasību tiek apstrīdēts pārējo uzņēmumu naudas soda samazinājums sakarā ar 10 % maksimālā apmēra piemērošanu.

Par prasību atcelt Lēmuma 3. pantu

— Par pirmo pamatu par Regulas Nr. 17 15. panta 2. punkta un EKL 253. panta pārkāpumu

- 28 Prasītāja norāda, ka no Lēmuma izriet, ka tā, raugoties tikai no diviem kritērijiem, ar kuriem saskaņā ar Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktu tiek noteikti naudas sodu

apmēri, proti, pārkāpuma smaguma un ilguma ziņā, ar *AGA Gas* atrodas vienādās situācijās. Šajā ziņā tā atzīmē, ka Komisija kļūdās, šobrīd apgalvodama, ka tās tirgus daļa ir ievērojami lielāka salīdzinājumā ar to, kāda tā ir *AGA Gas*. Tieši pretēji — *AGA Gas* ir nozīmīgākais noteiktu gāzes veidu, tostarp šķidrās gāzes, ražotājs.

- 29 Tā kā juridiskās situācijas, kādās atradās prasītāja un *AGA Gas* attiecībā uz šo sabiedrību piedalīšanos pārkāpumā, bija līdzīgas, Komisija, uzliekot šiem diviem uzņēmumiem ļoti dažādus naudas soda apmērus, ir nepareizi piemērojusi Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktu par sliktu prasītājai. Prasītāja norāda, ka, neskatoties uz metodi, kādu Komisija ir izmantojusi, lietā piemērojot pārkāpuma smaguma un ilguma kritērijus, tās rezultātam ir jābūt saskaņā ar šiem diviem kritērijiem.
- 30 Prasītāja apgalvo, ka Komisija šajā gadījumā ir nepareizi piemērojusi kritēriju par [pārkāpuma] smagumu, kura novērtējumā ir jāņem vērā preventīvā ietekme. Tā uzsver, ka tai kā nosacīti vidēja lieluma uzņēmumam ir uzlikts augstāks naudas sods, kaut arī citiem uzņēmumiem, kas ir pasaules mēroga uzņēmumu meitas sabiedrības, ir piemēroti daudz mazāki naudas sodi, kas pilnībā ir pretrunā ar preventīvo ietekmi, ko vēlas panākt.
- 31 Tā apgalvo, ka no faktiem, kurus Komisija ir ņēmusi vērā, nonākot pie inkriminētā rezultāta par Lēmuma adresātu izvēli, par apgrozījumu, kam piemērojams 10 % maksimālais apmērs, un par secību, kādā minētais maksimālais apmērs un paziņojuma par sadarbību noteikumi ir tikuši piemēroti, nekļūst skaidrs un tie nepamato ārkārtīgi lielo starpību starp tai uzlikto naudas soda apmēru un naudas sodu, kas galu galā tika uzlikts *AGA AB*.

- 32 Pirmkārt, prasītāja uzskata, ka Komisijas nostāja attiecībā uz uzņēmumu, kuri ir Lēmuma adresāti, izvēli ir grūti izprotama. Tā norāda, ka atsevišķu uzņēmumu gadījumā (*BOC* un *Hoek Loos*) Lēmums bija adresēts mātes sabiedrībai, bet citu uzņēmumu gadījumā (*Air Products*, *Air Liquide* un *AGA AB*) — Nīderlandes meitas sabiedrībai, kaut arī, runājot par pēdējiem minētajiem trijiem tirgus dalībniekiem, Komisija paziņojumā par iebildumiem bija norādījusi, ka mātes sabiedrības lielākā vai mazākā mērā bija tikušas iesaistītas pārkāpumā. Lēmumā šis pavērsiens netiek sīkāk paskaidrots.
- 33 Atbildot uz Komisijas apgalvojumu, saskaņā ar kuru tā var izvēlēties Lēmuma, ar ko tiek uzlikts naudas sods, adresātu, prasītāja norāda, ka Komisija ir “atlikusi” jautājumu par to, vai šī nostāja ir saskaņā ar judikatūru, atzīmējot, ka Pirmās instances tiesas 1999. gada 11. marta spriedums lietā C-156/94 *Aristrain*/Komisija (*Recueil*, II-645. lpp.), uz ko ir atsaukusies prasītāja, attiecas uz attiecībām starp divām māsas sabiedrībām.
- 34 Prasītāja norāda, ka sabiedrības, kura ir Lēmuma adresāte, izvēle ietekmē 10 % maksimālā apmēra piemērošanu. Šajā ziņā tā ir pārstēgta par to, ka Komisija pēc tam, kad tā bija uzskatījusi *AGA AB* par atbildīgu par tās agrākās filiāles *AGA Gas* izdarīto, piemēroja 10 % maksimālo apmēru attiecībā uz šīs meitas sabiedrības, nevis kopējo *AGA AB* apgrozījumu.
- 35 Otrkārt, runājot par apgrozījumu, kas jāņem vērā, piemērojot 10 % maksimālo apmēru, prasītāja apgalvo, ka Komisija ir kļūdaini apgalvojusi, ka Lēmuma adresāta izvēle nosaka uzņēmuma apgrozījumu, piemērojot 10 % maksimālo apmēru.
- 36 Saskaņā ar judikatūru šis 10 % ierobežojums attiecas uz attiecīgā uzņēmuma apgrozījumu pasaulē (Tiesas 1985. gada 12. novembra spriedums lietā 183/83

Krupp/Komisija, *Recueil*, 3609. lpp.). Ja Komisijai ļautu pēc sava prāta adresēt lēmumu, ar ko tiek uzlikti naudas sodi, sabiedrību, kuras darbojas pasaules mērogā, valsts filiālēm un tādējādi saistīt 10 % robežvērtību ar šo filiāļu apgrozījumu, netiktu ievērota iepriekš minētā judikatūra.

37 Turklāt prasītāja apgalvo, ka uzņēmuma jēdziens Kopienų konkurences tiesībās ir ekonomisks, nevis juridisks jēdziens. Tas attiecas uz uzņēmumu grupu. Tādējādi fakts, ka lēmums, ar ko tiek uzlikts naudas sods, tiek adresēts meitas sabiedrībai, saskaņā ar prasītājas teikto neietekmē to, ka 10 % maksimālais ierobežojums attiecas uz kopējo grupas, pie kuras pieder meitas sabiedrība, apgrozījumu (Pirmās instances tiesas 2002. gada 20. marta spriedums lietā T-9/99 *HFB u.c./Komisija*, *Recueil*, II-1487. lpp., 528. un 529. punkts).

38 Ja noteicoša būtu cita koncepcija, tad naudas soda apmērs būtu atkarīgs no veida, kādā uzņēmums ir sadalījis savas aktivitātes starp dažādām sabiedrībām, ievērojot, ka liels skaits starptautisku uzņēmumu, tādu kā *Air Products* un *Air Liquide*, veic savas darbības ar atsevišķu valsts sabiedrību starpniecību. Tādējādi tas nozīmētu atkāpi no Regulas Nr. 17 15. panta 2. punkta objektīvas piemērošanas un to, ka preventīvais faktors kļūtu patvaļīgs.

39 Treškārt, runājot par kārtību, kādā ir jāpiemēro 10 % maksimālais apmērs un paziņojuma par sadarbību noteikumi, prasītāja atzīmē, ka pirms paziņojuma par sadarbību piemērošanas Komisija ir samazinājusi naudas soda apmēru *AGA Gas* saskaņā ar 10 % maksimālo apmēru, samazinot naudas sodu no 14 uz 5,54 miljoniem EUR. Pēc tam, kad saskaņā ar iepriekš minēto paziņojumu par sadarbību tika piemērots 25 % samazinājums, *AGA AB* par tās agrākās meitas sabiedrības nodarīto tika uzlikts galīgais naudas sods 4,15 miljoni EUR apmērā.

40 Tomēr gan likumdevējs, gan judikatūra (Pirmās instances tiesas 2002. gada 20. marta spriedums lietā T-23/99 *LR AF 1998/Komisija, Recueil*, II-1705. lpp., 287.–289. punkts) 10 % maksimālo apmēru ir uzskatījuši par augstāko naudas soda apmēra robežu un tātad par pēdējo piemērojamo kritēriju. Jebkurā gadījumā Komisijas izmantotā kārtība nav saskaņā ar kādu saistošu prasību.

41 Prasītāja atzīmē, ka, ja Komisija būtu ievērojusi naudas sodu aprēķināšanas noteikumu piemērošanas secību, *AGA AB* būtu uzlikts sods 5,54 miljonu EUR apmērā, kas attiecībā pret prasītājam uzlikto naudas sodu 12,6 miljonu EUR apmērā vēl arvien veido nepamatotu starpību.

42 Visbeidzot, tā secina, ka tādējādi nepastāv saistoši faktori vai objektīva nepieciešamība, ar ko varētu tikt izskaidrota lielā starpība starp tai un pārējiem uzņēmumiem, it īpaši *AGA AB*, uzliktā naudas soda apmēru. Tādējādi Komisija ir kļūdaini piemērojusi pārkāpuma smaguma un ilguma kritērijus un ir pārkāpusi Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktu “tajā ziņā, ka tā nav sniegusi pārliecinošu šīs piemērošanas pamatojumu”.

43 Komisija prasa noraidīt pirmo pamatu kā nepamatotu.

— Par otro pamatu par vienlīdzīgas attieksmes principa, samērīguma principa un patvaļīguma aizlieguma principa pārkāpumu

44 Prasītāja apgalvo, ka neatkarīgi no metodes, saskaņā ar kuru Komisija aprēķina dažādām iesaistītajām personām lietās par konkurenci piemērojamos naudas sodus,

tai vienmēr ir jāpārlicinās par to, lai galīgais aprēķina rezultāts atbilstu iepriekš minētajiem Kopienu tiesību pamatprincipiem, kas šajā gadījumā tā nav.

45 Pirmkārt, tā uzskata, ka tāpēc, ka Komisija ir dažādi izturējusies pret diviem uzņēmumiem, kurus tā pati uzskata par tādiem, kas pārkāpumā ir piedalījušies identiski, tā ir pārkāpusi vienlīdzīgas attieksmes principu. Tā piebilst, ka 10 % maksimālā apmēra piemērošana nevar būt objektīvs pamatojums lielajai starpībai starp uzlikto naudas sodu apmēriem, un atsaucas uz savu argumentāciju par Regulas Nr. 17 15. panta 2. punkta pārkāpumu.

46 Otrkārt, prasītāja apgalvo, ka ar tai uzlikto ārkārtīgi lielo naudas sodu salīdzinājumā ar pārējiem uzņēmumiem uzliktajiem naudas sodiem tiek pārkāpts samērīguma princips. Komisija pati Lēmumā norādījusi, ka prasītāja un *AGA Gas* atradās vienādās situācijās attiecībā uz diviem kritērijiem, kas tiek izmantoti, nosakot naudas sodu apmērus, proti, pārkāpuma smagumu un ilgumu. Tādējādi saskaņā ar prasītājas teikto, ja kāda cita noteikuma piemērošanas rezultātā tiek nonākts pie būtiskas [naudas soda] samazināšanas tikai vienam no uzņēmumiem, summa, kas vēl joprojām ir jāmaksā pēdējam minētajam uzņēmumam, vairs nav samērīga ar naudas soda uzlikšanas mērķi. Tā citastarp atsaucas uz savu argumentāciju par Regulas Nr. 17 15. panta 2. punkta pārkāpumu.

47 Treškārt, prasītāja pārmet, ka ar lielo starpību starp tai un pārējiem uzņēmumiem uzlikto naudas sodu tiek pārkāpts princips par patvaļīgu lēmumu aizliegumu. Nav iespējams uzskatīt, ka Komisija pamatoti būtu varējusi nonākt pie šī lēmuma. Tā turklāt atsaucas uz savu argumentāciju par Regulas Nr. 17 15. panta 2. punkta pārkāpumu.

48 Komisija prasa noraidīt otro pamatu kā nepamatotu.

Par prasību samazināt naudas soda apmēru

49 Pakārtoti prasītāja lūdz Pirmās instances tiesu tās EKL 229. pantā paredzētās neierobežotās kompetences ietvaros pārbaudīt, vai tai uzliktais naudas soda apmērs ir atbilstošs.

50 Veids, kādā Komisija ir piemērojusi 10 % maksimālo apmēru, noved pie neparastas situācijas, kurā tādām mazām uzņēmumiem kā prasītāja, kuras aktivitātes galvenokārt ir valsts mēroga aktivitātes, tiek uzlikts ievērojami lielāks naudas sods nekā to uzņēmumu apvienību, kuras darbojas pasaules mērogā un kuru apgrozījums ir daudz lielāks nekā prasītājai, Nīderlandes meitas sabiedrībām. Šāda situācija būtu pretrunā ar vēlamo preventīvo ietekmi.

51 Prasītāja apstrīd skaitliskos aprēķinus, kuriem Komisija pievērsusies savā iebildumu rakstā, un atgādina, ka tā ir jāuzskata par uzņēmumu, kurš ir pilnībā atšķirīgs no sabiedrības *Linde*, kura meitas sabiedrība tā ir.

52 Tā norāda, ka, ja saskaņā ar Komisijas teikto tai uzliktais naudas sods ir 3 % no tās kopējā apgrozījuma Nīderlandē, šis skaitlis attiecas uz visām aktivitātēm, ieskaitot medicīnā izmantojamās gāzes pārdošanu tonnās (divreiz lielāks par gāzi balonos un šķidrās gāzes [pārdošanas] apgrozījumu). Turklāt, salīdzinot attiecīgajā tirgū sasniegto apgrozījumu pirms paziņojuma par sadarbību piemērošanas un naudas

soda apmēru, vērojama liela starpība starp prasītāju un *AGA Gas*. Prasītājam uzliktā soda nevienlīdzīgumu vēlreiz apliecina tas, ka naudas sods veido 50 % no uzlikto naudas sodu kopējā apmēra, kaut arī prasītājas tirgus daļa attiecīgajā laikposmā labākajā gadījumā bija vienāda ar vienu trešo daļu.

- 53 Komisija norāda, ka salīdzinājumam starp attiecīgajā tirgū sasniegto apgrozījumu un naudas soda apmēru līdz paziņojuma par sadarbību piemērošanai nozīme ir tikai tad, ja tas attiecas uz naudas soda sākumapmēru pirms pilnībā individuālu palielinājumu un samazinājumu piemērošanas. No šāda salīdzinājuma ir redzams, ka pret prasītāju tikusi izrādīta nevis sevišķi barga, bet gan tieši pretēja attieksme. Tā secina, ka prasītājam uzliktais naudas soda apmērs ir taisnīgs un tas nav jāsamazina.

Pirmās instances tiesas vērtējums

Ievada apsvērumi

- 54 Pirmkārt, jāatzīmē, ka sava pirmā pamata ietvaros prasītāja šajā gadījumā vienlaikus izvirza materiālās tiesību normas un formas prasību pārkāpumu, respektīvi, Regulas Nr. 17 15. panta 2. punkta un EKL 253. panta par pienākumu norādīt pamatojumu pārkāpumu.
- 55 Tādējādi pirmajam pamatam par atcelšanu veltītās argumentācijas secinājumos prasītāja prasībā apstiprina, ka Komisija nav pareizi piemērojusi pārkāpuma smaguma un ilguma kritērijus un ir pārkāpusi Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktu "tajā ziņā, ka tā nav sniegusi pārliecinošu šīs piemērošanas pamatojumu".

56 No šī formulējuma, bet precīzāk — no īpašības vārda “pārlicinošs” pielietojuma izriet, ka prasītājas iebildums vārda tiešā nozīmē neparedz pamatojuma neesamību vai nepietiekamību, kas veidotu būtisku formas pārkāpumu EKL 230. panta nozīmē, bet ir par Lēmuma pamatotību un tādad par šī akta likumību pēc būtības.

57 Katrā ziņā prasītāja norāda, ka atsevišķu uzņēmumu gadījumā (*BOC* un tās pašas gadījums) Lēmums bijis adresēts mātes sabiedrībai, bet citu uzņēmumu gadījumā (*Air Products*, *Air Liquide* un *AGA Gas*) — Nīderlandes meitas sabiedrībai, kaut arī, runājot par pēdējiem minētajiem trijiem tirgus dalībniekiem, Komisija paziņojumā par iebildumiem bija norādījusi, ka mātes sabiedrības lielākā vai mazākā mērā bija tikušas iesaistītas pārkāpumā. Prasītāja apgalvo, ka Lēmumā šis pavērsiens netiek sīkāk paskaidrots.

58 Tiktāl, ciktāl šis pēdējais apgalvojums var tikt uztverts kā iebildums par pienākuma norādīt pamatojumu pārkāpumu, ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru EKL 253. pantā prasītajam pamatojumam ir jābūt atbilstošam attiecīgā tiesību akta raksturam un tajā skaidri un nepārprotami ir jābūt ietvertam iestādes — tiesību akta autora — pamatojumam, ļaujot ieinteresētajām personām iepazīties ar pieņemtā tiesību akta pamatojumu un kompetentai tiesai veikt savu kontroli. Prasība norādīt pamatojumu ir jāvērtē saistībā ar konkrētajiem apstākļiem, it īpaši tiesību akta saturu, norādītā pamatojuma raksturu un tiesību akta adresātu vai citu ieinteresēto personu, kuras šis akts skar tieši un individuāli, interesi saņemt skaidrojumus. Pamatojumā nav jāiedziļinās visos atbilstošajos faktiskajos un tiesiskajos apstākļos, jo tas, vai akta pamatojums atbilst EKL 253. panta prasībām, ir jāvērtē, ne tikai ņemot vērā tā formulējumu, bet arī tā kontekstu, kā arī attiecīgo jomu reglamentējošo tiesību normu kopumu (skat. Tiesas 1998. gada 2. aprīļa spriedumu lietā C-367/95 P Komisija/*Sytraval* un *Brink's France, Recueil*, I-1719. lpp., 63. punkts, un tajā minēto judikatūru).

- 59 Šajā lietā ir jāatzīmē, ka, pirmkārt, Lēmums, kaut arī tas ir izstrādāts kā viens lēmums, ir uzskatāms par vairāku atsevišķu lēmumu kopumu, ar ko katrs no uzņēmumiem — adresātiem tiek atzīts par vainīgu pārkāpumā vai pārkāpumos, kurus tie ir izdarījuši, un ar ko tiem tiek uzlikts sods, un, otrkārt, ka šīs prāvas priekšmets sastāv tikai no prasītājam ar Lēmuma 3. pantu uzliktā naudas soda atcelšanas vai samazināšanas.
- 60 Šajā kontekstā, ja Lēmuma adresāts nolemj celt prasību par tiesību akta atcelšanu, Kopienas tiesai ir jāizskata tikai tie Lēmuma fakti, kas attiecas tieši uz šo adresātu. Savukārt tie, kas attiecas uz pārējiem adresātiem un par kuriem nav tikuši izvirzīti iebildumi, neietilpst Kopienas tiesā izskatāmās prāvas priekšmetā (Tiesas 1999. gada 14. septembra spriedums lietā C-310/97 P Komisija/*AssiDomän Kraft Products* u.c., *Recueil*, I-5363. lpp., 53. punkts).
- 61 Šajā gadījumā prasītāja nav minējusi pamatojuma nesniegšanu vai tā nepietiekamību attiecībā uz Lēmumā minētajā pārkāpumā pret to vērsto apsūdzību. Tādējādi inkriminētā paskaidrojumu neesamība varētu ietekmēt Lēmuma likumību attiecībā uz trijām Nīderlandes meitas sabiedrībām: *Air Products*, *Air Liquide* un *AGA Gas*. Tomēr *Air Products* un *Air Liquide* nav cēlušas prasību pret Lēmumu, kura adresātes tās bija, [to nav darījuši] arī *AGA AB*, kurai Lēmumu paziņoja kā *AGA Gas* tiesību [un saistību] pārņēmējai.
- 62 Tiktāl, ciktāl prasītāja apgalvo, ka Lēmums ir prettiesisks pamatojuma nesniegšanas dēļ attiecībā uz attieksmi pret *Air Products* un *Air Liquide* mātes sabiedrībām, kuras nebija Lēmuma adresātes un tāpēc netika sodītas, ir jāatzīmē, ka prasītājai nebija pamata izvirzīt argumentu par šādu apstākli, lai tā pati izvairītos no soda, kas tai uzlikts par EKL 81. panta pārkāpumu, pat tad, ja tiesai nav tikusi nodota izskatīšanai šo divu citu uzņēmumu [tiesiskā] situācija (šajā sakarā skat. Tiesas 1993. gada 31. marta spriedumu apvienotajās lietās C-89/85, C-104/85, C-114/85, C-116/85, C-117/85 un no C-125/85 līdz C-129/85 *Ahlström Osakeyhtiö* u.c./Komisija, *Recueil*, I-1307. lpp., 197. punkts, un Pirmās instances tiesas 1996. gada 11. decembra spriedumu lietā T-49/95 *Van Megen Sports*/Komisija, *Recueil*, II-1799. lpp., 56. punkts).

- 63 Visbeidzot, ir jāuzskata, ka Lēmums attiecībā uz prasītāju jebkurā gadījumā ir pietiekami pamatots tajā nozīmē, ka tā varēja uzzināt iemeslus, kuru rezultātā Komisija to uzskatīja par atbildīgu pārmestajā pārkāpumā un uzlika tai naudas sodu neatkarīgi no attieksmes pret pārējiem paziņojumā par sadarbību minētajiem uzņēmumiem, kuri nebija Lēmuma adresāti. Tāpat Pirmās instances tiesa uzskata, ka tā pilnīgi var veikt savu kontroli attiecībā uz Lēmumu tiktāl, ciktāl tas skar prasītājas [juridisko] situāciju.
- 64 No iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka tiktāl, ciktāl prasītājas procesuālos rakstus var saprast kā iebildumu par EKL 253. pantā minētā pienākuma sniegt pamatojumu pārkāpumam, minētais iebildums ir jānoraida.
- 65 Otrkārt, ir jāuzsver, ka no prasītājas procesuālo rakstu pārbaudes ir redzama noteikta savstarpēja mijiedarbība starp izvirzītajiem diviem pamatiem atcelšanai un trīs iebildumu izteikumiem, kuros visos ir kritizēta nepareiza Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktā paredzēto smaguma un ilguma kritēriju piemērošana. Pirmie divi iebildumi ir par uzliktajam naudas sodam piemēoto nesamērīgo un diskriminējošo raksturu. Lielā daļā prasītājas argumentācijas ir aplūkotas galīgo naudas sodu apmēru atšķirības, kuras tiek iztirzātas un kritizētas, raugoties no salīdzinājuma ar *AGA Gas* situāciju un, šajā gadījumā, 10 % maksimālā apmēra piemērošanas. Trešā iebilduma ietvaros prasītāja norāda uz uzliktā naudas soda pretrunīgumu ar prevencijas mērķi.
- 66 Tāpat ir jāatzīmē, ka prasītāja ir izvirzījusi iebildumus par uzliktā naudas soda nesamērīgumu, par tam piemēoto diskriminējošo raksturu un par tā pretrunīgumu ar prevencijas mērķi gan apsvērumu par Lēmuma 3. panta atcelšanu ietvaros, gan, pakārtoti, apsvērumu par prasību Pirmās instances tiesai, pamatojoties uz tās neierobežoto kompetenci, samazināt naudas soda apmēru ietvaros.

- 67 Šādos apstākļos ir jāizvērtē prasītājas argumentācija, raugoties no prasības par naudas soda atcelšanu vai samazināšanu viedokļa, nošķirot trīs iepriekš minētos iebildumus.

Par prasību par naudas soda samazināšanu vai atcelšanu

- 68 Ievadam ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, nosakot katra atsevišķā naudas soda apmēru, Komisijai ir diskrecionārā vara un tai tādēļ nav jāpiemēro precīza matemātiska formula (Pirmās instances tiesas 1995. gada 6. aprīļa spriedums lietā T-150/89 *Martinelli*/Komisija, *Recueil*, II-1165. lpp., 59. punkts, un 1998. gada 14. maija spriedums lietā T-352/94 *Mo och Domsjö*/Komisija, *Recueil*, II-1989. lpp., 268. punkts, apstiprināts apelācijā ar Tiesas 2000. gada 16. novembra spriedumu C-283/98 P *Mo och Domsjö*/Komisija, *Recueil*, I-9855. lpp., 47. punkts). Izvērtējums tomēr ir jāveic saskaņā ar Kopienas tiesībām, kas ietver ne tikai Līguma noteikumus, bet arī vispārējos tiesību principus (Tiesas 2002. gada 25. jūlija spriedums lietā C-50/00 P *Unión de Pequeños Agricultores*/Padome, *Recueil*, I-6677. lpp., 38. punkts).
- 69 Tāpat ir jāatzīmē, ka uzliktā naudas soda samērīguma izvērtēšana salīdzinājumā ar pārkāpuma smagumu un ilgumu, kas ir Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktā minētie kritēriji, saskaņā ar šīs pašas regulas 17. pantu ietilpst neierobežotā Pirmās instances tiesas kompetencē.
- 70 Šajā gadījumā nav strīda par to, ka Komisija prasītājai uzlikto naudas soda apmēru ir noteikusi saskaņā ar vispārēju metodi, kādu tā to ir noteikusi Pamatnostādnēs.

71 Pamatnostādņu 1. punkta pirmajā daļā ir noteikts, ka, aprēķinot naudas soda apmēru, pamatapmērs ir nosakāms atkarībā no pārkāpuma smaguma un ilguma, kas ir vienīgie Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktā minētie kritēriji. Kā vispārēja piebilde Pamatnostādnēs arī ir precizēts, ka “naudas sodu aprēķina atbilstoši šai shēmai (pamatapmērs, kas izmainīts atbilstību pastiprinošu vai mīkstinošu apstākļu ietekmē) un gala rezultāts jebkurā gadījumā nedrīkst pārsniegt 10 % no uzņēmumu kopējā apgrozījuma atbilstoši Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktam”. Līdz ar to nevar uzskatīt, ka Pamatnostādnēs pārsniedz atbilstošas sodu tiesību normas, kuras paredz šie noteikumi (Tiesas 2005. gada 28. jūnija spriedums apvienotajās lietās C-189/02 P, C-202/02 P, no C-205/02 P līdz C-208/02 P un C-213/02 P *Dansk Rørindustri u.c./Komisija*, Krājums, I-5425. lpp., 250. un 252. punkts).

72 Nosakot naudas soda sākumapmēru, kas nosakāms atkarībā no pārkāpuma smaguma, Komisija uzskatīja, ka, neskatoties uz to, ka attiecīgie uzņēmumi ir piedalījušies kartelī par cenu noteikšanu, minētais pārkāpums, ņemot vērā tirgus ierobežoto ģeogrāfisko apmēru un to, ka attiecīgais sektors bija ekonomiski vidēji svarīgs, bija kvalificējams par smagu un nevis par ļoti smagu (Lēmuma 423. un 428. apsvērums).

73 Lai ņemtu vērā katra kartelī iesaistītā uzņēmuma prettiesiskās rīcības specifisko nozīmīgumu un tāvad tā reālo ietekmi uz konkurenci, Komisija attiecīgos uzņēmumus iedalīja četrās kategorijās atkarībā no to nozīmīguma attiecīgajā tirgū. Tādēļ Komisija uzskatīja par piemērotu par pamatu salīdzinājumam par uzņēmumu attiecīgo nozīmīgumu minētajā tirgū ņemt apgrozījumu par 1996. gadu attiecīgajā tirgū (Lēmuma 429.–432. apsvērums).

74 Tādējādi prasītāja un *AGA Gas*, kuras nepārprotami bija galvenie tirgus dalībnieki attiecīgajā tirgū, tika ierindotas pirmajā kategorijā. *Air Products* un *Air Liquide*, kas

šajā tirgū bija vidējas nozīmes tirgus dalībnieki, tika ierindotas otrajā kategorijā. *Messer* un *BOC*, kuru nozīmīgums attiecīgajā tirgū tika kvalificēts kā “daudz mazāks”, tika apvienotas trešajā kategorijā. Ceturtajā kategorijā bija minēta *Westfalen*, kura ieņēma ļoti niecīgu tirgus daļu (Lēmuma 431. apsvērums).

75 Pamatojoties uz iepriekš minētajiem apsvērumiem, Komisija noteica identisku [naudas soda] sākumapmēru prasītājam un *AGA Gas*, proti, 10 miljonus EUR pret 2,6 miljoniem EUR *Air Products* un *Air Liquide*, 1,2 miljoniem EUR *Messer* un *BOC* un 0,45 miljoniem EUR *Westfalen*.

76 Runājot par pārkāpuma ilgumu, Komisija uzskatīja, ka pārkāpums bija vidēja ilguma (no viena līdz četriem gadiem) katram attiecīgajam uzņēmumam, prasītāja, *AGA Gas*, *Air Products*, *Air Liquide* un *Messer* bija pārkāpuši EKL 81. panta 1. punktu no 1993. gada septembra līdz 1997. gada decembrim, *BOC* — no 1994. gada jūnija līdz 1995. gada decembrim un *Westfalen* — no 1994. gada oktobra līdz 1995. gada decembrim. Tā rezultātā noteiktais [naudas soda] sākumapmērs attiecībā uz prasītāju un *AGA Gas* tika palielināts par 10 % gadā, proti, [kopējais] palielinājums par 40 % (Lēmuma 433. un 434. apsvērumi).

77 Naudas soda sākumapmērs, kas noteikts atkarībā no pārkāpuma smaguma un ilguma tāpat kā attiecībā uz prasītāju, tā attiecībā uz *AGA Gas* tika noteikts 14 miljonu EUR apmērā pret 3,64 miljoniem EUR, kas tika noteikti *Air Products* un *Air Liquide*, 1,68 miljoniem EUR — *Messer*, 1,38 miljoniem EUR — *BOC* un 0,51 miljonu EUR — *Westfalen*. Jāatzīmē, ka Komisija nav noteikusi nekādu atbildību pastiprinošu vai pasliktinošu apstākli ne par sliktu, ne par labu karteli iesaistītajiem uzņēmumiem, izņemot *BOC* un *Westfalen*, kuriem tika piemērots 15 % samazinājums no naudas soda pamatapmēra sakarā ar to, ka tiem pārkāpumā bija tikai pasīva loma (Lēmuma 438.–448. apsvērumi).

78 Ja šajā naudas sodu apmēru aprēķināšanas posmā prasītāja un *AGA Gas* atradās vienādās situācijās, nav strīda par to, ka prasītājam galu galā tika uzlikts naudas sods 12,6 miljonu EUR apmērā — summa, kas faktiski ir trīsreiz lielāka par *AGA AB* uzlikto, šajā gadījumā 4,15 miljoni EUR, un kas veido gandrīz 50 % no kopējā uzlikto naudas sodu apmēra.

79 No Lēmuma izriet, ka iepriekšējā punktā minēto uzlikto naudas sodu apmēru starpībai ir dubulta izcelsme, proti, samazinot naudas soda sākumapmēru no 14 uz 5,54 miljoniem EUR un piemērojot 10 % maksimālo apmēru par labu *AGA Gas* un pēc tam piešķirot tai naudas soda apmēra samazinājumu par 25 % saskaņā ar paziņojumu par sadarbību, uz prasītāju savukārt attiecinot tikai 10 % samazinājumu (Lēmuma 450., 454.–459. apsvērums).

— Par uzliktā naudas soda šķietamo nesamērīgumu

80 Prasītāja uzsver, ka tai uzliktais galīgais naudas soda apmērs ir trīs reizes lielāks par *AGA AB* uzlikto un tas veido gandrīz 50 % no Komisijas Lēmumā uzlikto naudas sodu kopējā apmēra, kas nekādā gadījumā nav samērīgs ar tās dalību pārkāpumā vai ar tās tirgus daļu, kas attiecīgajā laikposmā labākajā gadījumā bija viena trešdaļa.

81 No šī iebilduma ir redzama pretruna prasītājas procesuālajos rakstos. Savā prasības pieteikumā tā ir skaidri norādījusi, kā tā neapstrīd dažādos posmus, kurus Komisija ir ņēmusi vērā Lēmuma 412.–448. apsvērumā, aprēķinot naudas sodu apmērus,

apsvērumus, kas attiecas uz pārkāpuma smagumu, ilgumu un dažādu uzņēmumu iesaistes pakāpi (skat. iepriekš 22. punktu).

- 82 Tomēr naudas soda galīgais apmērs ir Komisijas skaitlisku aprēķinu, kas veikti atbilstoši iepriekš minētajām Pamatnostādnēm un vajadzības gadījumā atbilstoši paziņojumam par sadarbību, virknes rezultāts.
- 83 Turklāt pārmetums par prasītājai uzliktā naudas soda galīgā apmēra nesamērīgumu, kas saistīts ar uzlikto naudas sodu kopējo apmēru attiecībā uz pirmo inkriminēto parametru par prasītājas individuālo piedalīšanos pārkāpumā, nav nekādā veidā pamatots.
- 84 Runājot par otro inkriminēto parametru par uzņēmuma nozīmīguma skartajā tirgū ņemšanu vērā, pirmkārt, ir jāatgādina, ka Komisijai, nosakot naudas sodu apmērus atkarībā no konkrētā pārkāpuma smaguma un ilguma, ja naudas sodi tiek uzlikti vairākiem uzņēmumiem, kas iesaistīti pārkāpumā, nav jānodrošina, ka naudas sodu galīgie apmēri, kas aprēķināti attiecīgajiem uzņēmumiem, atspoguļo visas atšķirības šo uzņēmumu starpā saistībā ar to kopējo apgrozījumu vai atbilstošo apgrozījumu (iepriekš 71. punktā minētais spriedums lietā *Dansk Rørindustri* u.c./Komisija, 312. punkts).
- 85 Jāatzīmē, ka naudas soda galīgais apmērs *a priori* nav piemērots, lai novērtētu iespējamo naudas soda nesamērīgumu atbilstoši karteļa dalībnieku nozīmīgumam. Šis gala apmērs tostarp ir noteikts atbilstoši vairākiem apstākļiem, kas saistīti ar attiecīgā uzņēmuma individuālu rīcību, tādiem kā pārkāpuma ilgums, atbildību pastiprinoši vai mīkstinoši apstākļi un minētā uzņēmuma sadarbšanās pakāpe, nevis saistībā ar tā tirgus daļu vai tā apgrozījumu.

⁸⁶ Savukārt naudas soda sākumapmērs šajā gadījumā ir faktors, kas ir atbilstošs, novērtējot naudas soda iespējamo nesamērīgumu, ņemot vērā aizliegtās vienošanās dalībnieku nozīmīgumu.

⁸⁷ Kā jau tas ir ticis minēts iepriekš, Komisija Lēmumā, lai ņemtu vērā katra aizliegtajā vienošanās iesaistītā uzņēmuma prettiesiskās rīcības nozīmīgumu un tātad to reālo ietekmi uz konkurenci, iedalīja attiecīgos uzņēmumus četrās kategorijās atkarībā no to nozīmīguma attiecīgajā tirgū. Prasītāja un *AGA Gas*, kuras nepārprotami bija galvenie tirgus dalībnieki attiecīgajā tirgū, tika ierindotas pirmajā kategorijā.

⁸⁸ Šajā ziņā Komisija atsaucās uz Lēmuma 75. apsvēruma 1. tabulas trešajā ailē minētajām skaitliskajām norādēm:

Uzņēmumi	Lēmuma adresātu kopējais apgrozījums par 2001. gadu (EUR)	Apgrozījums gāzes balonu un šķidrās gāzes sektoros Nīderlandē (EUR) un aprēķinātās tirgus daļas par 1996. gadu
<i>Hoek Loos</i> [NV]	470 648 000	71 400 000 (39,7 %)
<i>AGA Gas BV</i> ¹	55 479 000 ²	49 200 000 (27,4 %)
[<i>Air Products</i>]	110 044 000	18 600 000 (10,4 %)
<i>Air Liquide BV</i>	60 720 000	12 900 000 (7,2 %)
[<i>Messer</i>]	11 275 000	8 200 000 (4,4 %)
[<i>BOC</i>]	6 690 905 000	6 800 000 (3,8 %)
[<i>Westfalen</i>]	5 455 000	2 600 000 (1,5 %)

¹ Pēc *AGA Gas BV* likvidācijas 2000./2001. gadā *AGA AB* piekrita uzņemties atbildību par *AGA Gas BV* darbībām, un tāpēc Lēmums tika nosūtīts tai.

² 2000. gads ir pēdējais pilnais finanšu gads, par kuru ir pieejami *AGA Gas BV* apgrozījuma dati.

89 Jāatzīmē, ka *AGA Gas* apgrozījums attiecīgajā tirgū un tās tirgus daļa bija ievērojami mazāki nekā prasītājam. Tomēr, neskatoties uz to, ka minētais prasītājas apgrozījums bija par 40 % lielāks nekā *AGA Gas*, šie divi uzņēmumi tika iedalīti vienā kategorijā un tiem tika noteikts identisks sākumapmērs 10 miljoni EUR, ko var uzskatīt par objektīvi labvēlīgu prasītājam. Turklāt, lai arī prasītājam ir šaubas par veidu, kādā tika aprēķināts *AGA Gas* apgrozījums, tā nav iesniegusi nekādus konkrētus faktus, pamatojoties uz kuriem, varētu apšaubīt iepriekš minētajā tabulā attēloto skaitlisko novērtējumu.

90 Prasītāja mēģina mazināt savu nozīmīgumu, salīdzinot savas tirgus daļas ar *AGA Gas* lielākajām tirgus daļām attiecībā uz noteiktām attiecīgā tirgus apakšgrupām, proti, noteiktiem gāzes veidiem, un tādēļ atsaucas uz Lēmuma 3. tabulā (gāzes baloni) un 4. tabulā (šķidrā gāze) sniegtajām skaitliskajām norādēm (77. un 78. apsvērums). Tomēr, kā to pamatoti uzsvērusi Komisija, šis salīdzinājums nav atbilstošs, lai izvērtētu divu uzņēmumu attiecīgo nozīmīgumu, tiktāl, ciktāl ar Lēmuma 1. tabulā minētajām tirgus daļām tiek izskaidrots šajās dažādajās apakšgrupās sabalansētais vidējais [rādītājs], tādējādi ļaujot adekvāti izvērtēt attiecīgo minēto uzņēmumu nozīmīgumu.

91 Faktiski ir jāatzīmē, ka prasītāja savos procesuālajos rakstos uzstāj uz situācijas starp viņu un *AGA Gas* vienādumu un šajā sakarā norāda, ka no Lēmuma 1. tabulas izriet, ka tās apgrozījums par gāzes baloniem un šķidro gāzi ir salīdzināms ar *AGA Gas* apgrozījumu un ka Komisija pamatoti ir apvienojusi šos divus uzņēmumus vienā kategorijā.

92 Prasītājas apgrozījuma nozīmīgums un tās tirgus daļa izskaidro un pamato [naudas soda] sākumapmēru, kas ir gandrīz četras reizes [lielāks] par to, kāds uzlikts otrās

kategorijas uzņēmumiem, un astoņas reizes lielāks par to, kāds tas ir noteikts attiecībā uz trešās kategorijas uzņēmumiem. Turklāt no saistības starp Lēmuma 1. tabulā minēto uzņēmumu apgrozījumu skartajā tirgū un Komisijas apstiprināto naudas sodu sākumapmēru katram no tiem nav redzama nekāda nesamērīga pieeja attiecībā uz prasītāju, jo prasītājas naudas soda sākumapmērs ir 14 % no apgrozījuma attiecīgajā tirgū pret *AGA Gas*, kurai ir 20,3 %, *Air Products* — 13,98 %, *Air Liquide* — 20,2 %, *Messer* — 14,6 %, *BOC* — 17,6 % un *Westfalen* — 17,3 %.

93 Šādos apstākļos no tā, ka prasītājam uzliktā naudas soda galīgais apmērs ir gandrīz 50 % no Komisijas uzliktajiem kopējiem naudas sodiem, nevar izdarīt secinājumus par minētā apmēra nesamērīgumu, ņemot vērā, ka tās naudas soda sākumapmērs ir pamatots, ievērojot Komisijas noteikto kritēriju, lai novērtētu katra uzņēmuma nozīmīgumu atbilstīgajā tirgū (šajā sakarā skat. iepriekš 40. punktā minēto spriedumu lietā *LR AF 1998/Komisija*, 304. punkts).

94 Ar šo pēdējo minēto apsvērumu arī tiek pamatots prasītājas argumenta par salīdzinājumu starp *AGA Gas* attiecībā uz saistību ar apgrozījumu attiecīgajā tirgū un naudas soda apmēru pirms paziņojuma par sadarbību piemērošanas noraidījums.

95 Turklāt ir jāatzīmē, ka *AGA Gas* naudas soda samazinājums no 14 miljoniem EUR uz 5,54 miljoniem EUR pirms paziņojuma par sadarbību piemērošanas, lai gan prasītājas naudas soda apmērs palika nemainīgs — 14 miljoni EUR, ir izskaidrojams ar 10 % maksimālā apmēra piemērošanu, un tas neliecina ne par kādu diskriminējošu pieeju par sliktu prasītājam, kā tas ir norādīts arī turpmāk šajā spriedumā.

— Par uzliktā naudas soda šķietami diskriminējošo raksturu

- ⁹⁶ Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru vienlīdzīgas attieksmes princips ir pārkāpts tikai tad, ja līdzīgās situācijās attieksme ir atšķirīga vai ja atšķirīgās situācijās attieksme ir vienāda, ja vien šāda attieksme nav objektīvi pamatota (Tiesas 1984. gada 13. decembra spriedums lietā 106/83 *Sermide, Recueil*, 4209. lpp., 28. punkts, un 1990. gada 28. jūnija spriedums lietā C-174/89 *Hoche, Recueil*, I-2681. lpp., 25. punkts; Pirmās instances tiesas 1998. gada 14. maija spriedums lietā T-311/94 *BPB de Eendracht/Komisija, Recueil*, II-1129. lpp., 309. punkts).
- ⁹⁷ Lai arī prasītājam vispārīgi ir iebildumi pret starpību starp tai un pārējiem karteli iesaistītajiem uzņēmumiem uzlikto naudas sodu apmēriem, tā pamato un izvirza savu iebildumu par tai uzliktā naudas soda šķietami diskriminējošo raksturu tieši sakarā ar pieeju attiecībā uz *AGA Gas*. Tādējādi tikai vienīgi salīdzinājumā ar *AGA Gas* prasītāja apgalvo, ka tā attiecībā uz pārkāpuma smagumu un ilgumu atradās vienā un tajā pašā situācijā.
- ⁹⁸ No Lēmuma izriet, ka Komisija patiešām *AGA Gas* un prasītājam ir noteikusi identisku naudas soda sākumapmēru, kas noteikts atkarībā no pārkāpuma smaguma un ilguma, bet ka galu galā tā prasītājam ir uzlikusi trīs reizes lielāku naudas sodu nekā *AGA AB* par tās agrākās meitas sabiedrības nodarīto.
- ⁹⁹ Prasītāja apgalvo, ka Komisijai, īstenojot savu diskrecionāro varu, bija vairākas izvēles iespējas, aprēķinot naudas sodus, un vēl jo vairāk 10 % maksimālā apmēra piemērošanas ietvaros, kas noveda pie galīgā apstrīdētā rezultāta. Saskaņā ar prasītājas teikto nepastāv saistoši faktori, ar kuriem varētu izskaidrot ļoti lielo starpību starp tai uzlikto naudas soda apmēru un to, kāds tika noteikts *AGA AB*.

- 100 Kā jau tika teikts, iepriekš minētā starpība ir izskaidrojama ar *AGA Gas* naudas soda apmēra samazināšanu pēc 10 % maksimālā apmēra piemērošanas un ar to, ka *AGA Gas* tika piešķirts 25 % samazinājums no naudas soda apmēra pret prasītājam piešķirtajiem tikai 10 % saskaņā ar paziņojumu par sadarbību.
- 101 Prasītāja savos procesuālajos rakstos nav minējusi nekādus apsvērumus attiecībā uz nosacījumiem, kādiem pastāvēt, Komisija piemēroja minēto paziņojumu gan attiecībā uz prasītāju, gan attiecībā uz pārējiem attiecīgajiem uzņēmumiem.
- 102 Lai arī Komisijai, esot pakļautai Pirmās instances tiesas kontrolei, ir rīcības brīvība izvērtēt naudas sodu samazinājumu piešķiršanu saskaņā ar paziņojumu par sadarbību, raugoties no katras lietas apstākļiem, tai toties ir pienākums ievērot 10 % maksimālo apmēru. Pretēji prasītājas apgalvojumiem Komisijai nav diskrecionārās varas, piemērojot 10 % maksimālo apmēru, kas ir saistīts vienīgi ar Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktā paredzēto apgrozījuma lielumu. Kā to uzsver arī ģenerālvokāts Ticano [*Tizzano*] savos secinājumos iepriekš 71. punktā minētajam spriedumam lietā *Dansk Rørindustri u.c./Komisija (Recueil, I-5439. lpp., 125. punkts)*, “pēc definīcijas maksimālais apmērs ir absolūts [lielums], kas ir piemērojams automātiski, ja tas sasniedz noteiktu robežu, un tas nav atkarīgs no jebkāda cita fakta novērtējumā”.
- 103 Tātad tikai attiecībā uz Komisijas Lēmumā izmantoto apgrozījuma definīciju varētu pastāvēt prasītājas pārmestā diskriminācija.
- 104 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktā paredzētais apgrozījums ir jāsaprot kā tāds, kas attiecas uz attiecīgā uzņēmuma kopējo apgrozījumu, kas pats par sevi sniedz tikai aptuvenu norādi par tā nozīmi un ietekmi tirgū (Tiesas 1983. gada 7. jūnija spriedums apvienotajās lietās no 100/80 līdz 103/80

Musique diffusion française u.c./Komisija, *Recueil*, 1825. lpp., 119. punkts; iepriekš 71. punktā minētais spriedums lietā *Dansk Rørindustri* u.c./Komisija, 181. punkts; Pirmās instances tiesas 1994. gada 7. jūlija spriedums lietā T-43/92 *Dunlop Slazenger*/Komisija, *Recueil*, II-441. lpp., 160. punkts).

105 Šajā gadījumā Komisija uzskatīja, ka Lēmuma I daļā izklāstītie fakti pierāda, ka prasītāja bija tieši piedalījusies slepenās vienošanās par medicīnā un rūpniecībā izmantojamām gāzēm Nīderlandē, ka tai tā rezultātā bija jāuzņemas atbildība par saviem pārkāpumiem un tāpēc tā bija Lēmuma adresāte (Lēmuma 396. apsvērums).

106 Turklāt no Lēmuma izriet, ka prasītājas kopējais apgrozījums par 2001. gadu bija EUR 470 648 000 (Lēmuma 1. tabula), kaut gan attiecībā uz to noteiktais naudas soda sākumapmērs pēc aprēķina, kas tika veikts saskaņā ar Pamatnostādnēm, bija EUR 14 000 000. Ir acīmredzams, ka šī pēdējā minētā summa ir daudzkārt zemāka par iepriekš minēto robežu, kas tātad nav attiecināma.

107 Pretēji tam, saskaņā ar atbilstoši Pamatnostādnēm veikto aprēķinu Komisija noteica *AGA Gas* naudas sodu 14 miljonu EUR apmērā, kas daudzkārt pārsniedz 10 % ierobežojumu no kopējā attiecīgā uzņēmuma apgrozījuma, kas par 2000. gadu, kurš bija pēdējais pilnais finanšu gads, par kuru bija pieejami dati par *AGA Gas*, bija EUR 55 479 000. Tas izskaidro, kāpēc naudas sods tika samazināts līdz maksimāli pieļaujamajam līmenim, proti, 5,54 miljoniem EUR. Ņemot vērā kopējo apgrozījumu, kas novērtēts 11,275 miljonu EUR apmērā, arī uz *Messer* tika attiecināta 10 % maksimālā apmēra piemērošana tās naudas sodam 1,12 miljonu EUR apmērā.

- 108 Tomēr papildus tam, ka tā nav apstrīdējusi atbildētājas noteikto summu saskaņā ar tās kopējo apgrozījumu, prasītāja nav ne pierādījusi, ne arī minējusi, ka pret konkurenci vērstajā rīcībā, ko tai pārmet Komisija, ir vainojams cits uzņēmums un ka prasītāja nebija EKL 81. panta pārkāpuma izdarītāja. Prasītāja, kura ir paziņojuma par iebildumiem adresāte, tieši pretēji — pastāv uz to, ka, neskatoties uz to, ka sabiedrībai *Linde* 1992. gadā piederēja 58 % no tās akciju kapitāla, kas 1995. gadā palielinājās līdz 65 %, tā lielā mērā varēja noteikt savu tirdzniecības politiku, un to, ka nav pastāvējušas grupas attiecības judikatūras nozīmē. Tā neapgalvo arī, ka tās meitas sabiedrība *Hoek Loos BV*, kas veic tās darbības Nīderlandē, ir inkriminēto pret konkurenci vērsto darbību veicēja un ka tā varēja neatkarīgi noteikt savu rīcību tirgū.
- 109 Pirmkārt, prasītāja aprobežojas ar apgalvojumu, ka nav taisnīgi, ka Komisijas pieeja tai ir citādāka nekā pret pārējiem uzņēmumiem un it īpaši pret *AGA Gas*, un, otrkārt, prasa, lai tāda pati pieeja, ko tā uzskata par izdevīgu, tiktu piešķirta šim uzņēmumam.
- 110 Pietiek atzīt, ka šis prasītājas arguments nav tāds, lai ar to pamatotu pārmetumu, saskaņā ar kuru attiecībā uz prasītāju Komisija ir pieļāvusi kļūdu novērtējumā par 10 % maksimālo apmēru, neatkarīgi no tā, vai runa ir par iepriekšējo jautājumu par vainu pārkāpuma izdarīšanā vai par vērā ņemamo apgrozījumu.
- 111 Attiecībā uz argumentāciju par pieeju pārējiem uzņēmumiem un it īpaši *AGA Gas* prasītāja savā replikā norāda, ka tā ir pierādījusi, ka Komisijas labvēlīgā izvēle attiecībā uz Lēmuma adresātiem, uz apgrozījumu, kam ir piemērots 10 % maksimālais apmērs, un uz maksimālā apmēra un paziņojuma par sadarbību noteikumu piemērošanas secību “nebija vienmēr pašsaprotama, tomēr neapgalvojot, ka tā bijusi nepareiza, nedz arī izsakot savu viedokli par tās piemērotību, pat ja šaubas varētu (varbūt) būt pieļaujamas šajā jautājumā”. It īpaši prasītāja ir pārstiegta par to, ka Komisija nav uzskatījusi *AGA AB* par atbildīgu par pārkāpumu un nav ņēmusi vērā šī uzņēmuma kopējo apgrozījumu. Tas, ka Lēmums ir vērstas pret *AGA AB* kā pret tās agrākās meitas sabiedrības *AGA Gas* tiesību pārnēmēju, nav pārliecinošs arguments, pamatojot lielo starpību starp uzliktajiem naudas sodiem.

- 112 Tiktāl, ciktāl prasītāja aprobežojas ar atsauci uz priekšrocību, ko *AGA Gas* ieguva sakarā ar 10 % maksimālā apmēra piemērošanu, ir pietiekami atzīt, ka šis uzņēmums un prasītāja neatradās salīdzināmās situācijās un ka šīs objektīvās atšķirības starp situācijām izskaidro un pamato objektīvas atšķirības pieejā tām. Tādējādi tas, ko prasītāja sauc par Komisijas veiktā aprēķinu procesa galīgo diskriminējošo rezultātu, patiesībā nav nekas cits, kā 10 % ierobežojuma piemērošanas nenovēršamas sekas.
- 113 Tiktāl, ciktāl prasītāja atsauca uz *AGA Gas* naudas soda nelikumīgu samazinājumu, un pat pieņemot, ka Komisija būtu nepamatoti piešķirusi samazinājumu šim uzņēmumam, nepareizi piemērojot 10 % maksimālo apmēru, ir jāatgādina, ka vienlīdzīgas attieksmes principa ievērošanai ir jābūt saskaņā ar tiesiskuma principa ievērošanu, saskaņā ar kuru neviens sev par labu nevar atsaukties uz citam par labu izdarītu nelikumību (Tiesas 1985. gada 4. jūlija spriedums lietā 134/84 *Williams/Auditoru Tiesa, Recueil*, 2225. lpp., 14. punkts; Pirmās instances tiesas 1998. gada 14. maija spriedums lietā T-327/94 *SCA Holding/Komisija, Recueil*, II-1373. lpp., 160. punkts, apstiprināts apelācijā ar Tiesas 2000. gada 16. novembra spriedumu lietā C-297/98 P *SCA Holding/Komisija, Recueil*, I-10101. lpp., un iepriekš 40. punktā minētais spriedums lietā *LR AF 1998/Komisija*, 367. punkts).
- 114 Papildus jāatzīmē, ka prasītājas pārmetumi par Lēmuma adresātu izvēli, par grupas, pie kuras pieder uzņēmums, kas ir Lēmuma adresāts, kopējā apgrozījuma ņemšanu vērā, piemērojot 10 % maksimālo apmēru, un par vajadzīgo paziņojuma par sadarbību piemērošanu pirms minētā maksimālā apmēra piemērošanas nav pamatoti.

- 115 Pirmkārt, kaut gan prasītāja kritizē izmaiņas Komisijas novērtējumā attiecībā uz *AGA AB* par (tās) vainu pret konkurenci vērstatās atzītajās rīcībās, ir jāatzīst, no vienas puses, ka nevis *AGA AB*, bet *AGA Gas* bija vienīgā paziņojuma par iebildumiem adresāte un tādējādi vienīgais uzņēmums, ko Komisija vainoja pārkāpumā, un, no otras puses, ka atbildētāja ir saglabājusī šo vērtējumu Lēmumā, uzskatot *AGA Gas* par vienīgo atbildīgo šajā lēmumā identificētajā pārkāpumā. Prasītāja nav iesniegusi nevienu tādu faktu, kā rezultātā šo vērtējumu varētu atzīt par spēkā neesošu un atzīt, ka *AGA AB* sākotnēji bija jāatzīst par atbildīgu par *AGA Gas* rīcību — viena pati vai solidāri ar *AGA Gas*.
- 116 Otrkārt, Komisijai, lai piemērotu 10 % maksimālo apmēru, ir jāņem vērā attiecīgā uzņēmuma apgrozījums, proti, tā uzņēmuma, kas ir vainīgs pārkāpumā, kas tādēļ ir ticis atzīts par atbildīgu un kuram ir darīts zināms lēmums, ar ko tiek uzlikts naudas sods (šajā sakarā skat. Pirmās instances tiesas 2005. gada 15. jūnija spriedumu apvienotajās lietās T-71/03, T-74/03, T-87/03 un T-91/03 *Tokai Carbon u.c./Komisija*, Krājumā nav publicēts — Krājums, II-10.* lpp., 390. punkts).
- 117 Prasītājas apgalvojums par vajadzību ņemt vērā grupas, pie kuras pieder meitas sabiedrība, kas ir adresāte Lēmumam, ar ko tiek uzlikti naudas sodi par konkurences noteikumu pārkāpumiem, kopējo apgrozījumu nav saderīgs ar pastāvīgo judikatūru, saskaņā ar kuru viena uzņēmuma rīcībā, kas vērsta pret konkurenci, var vainot citu uzņēmumu, ja pirmais no minētajiem savu rīcību tirgū nav noteicis pats, bet galvenokārt izpildījis otra uzņēmuma dotos norādījumus, it īpaši ņemot vērā starp tiem pastāvošo ekonomisko un juridisko saikni, un atņem [šai pastāvīgajai judikatūrai] jebkuru jēgu (Tiesas 2000. gada 16. novembra spriedums lietā C-294/98 P *Metsä-Serla u.c./Komisija*, *Recueil*, I-10065. lpp., 27. punkts, un iepriekš 71. punktā minētais spriedums lietā *Dansk Rørindustri u.c./Komisija*, 117. punkts). Tādējādi par meitas sabiedrības rīcību var tikt vainota mātes sabiedrība, ja meitas sabiedrība pati nenosaka savu rīcības virzienu tirgū, bet galvenokārt piemēro mātes sabiedrības noteiktos norādījumus (Tiesas 1972. gada 14. jūlija spriedums lietā 48/69 *ICI/Komisija*, *Recueil*, 619. lpp., 133. punkts).

118 Prasītājas apgalvojums padara nebūtisku jebkuru analīzi par attiecībām sabiedrību grupas iekšienē, nosakot, vai šo grupu konkurences noteikumu piemērošanai var veidot viens uzņēmums, jo uzņēmuma, kas ir grupas loceklis, atbildības atzīšana *ipso facto* rada arī grupu pārstāvošās mātes sabiedrības, kad tā pastāv, vai citu grupu veidojošu uzņēmumu solidāru atbildību. Tādēļ tas nonāk pilnīgā pretrunā ar principu par individuālu piemērošanu, atbilstoši kuram uzņēmumu var sodīt tikai par pārkāpumiem, kas tam individuāli tiek pārmesti; tas ir princips, kas ir piemērojams visās administratīvās procedūrās ar mērķi uzlikt sankcijas atbilstoši Kopienu konkurences noteikumiem (Pirmās instances tiesas 2001. gada 13. decembra spriedums apvienotajās lietās T-45/98 un T-47/98 *Krupp Thyssen Stainless un Acciai speciali Terni/Komisija*, *Recueil*, II-3757. lpp., 63. punkts, apstiprināts apelācijā ar Tiesas 2005. gada 14. jūlija spriedumu apvienotajās lietās C-65/02 P un C-73/02 P *ThyssenKrupp Stainless un ThyssenKrupp Acciai speciali Terni/Komisija*, Krājums, I-6773. lpp., 82. punkts).

119 Šajā ziņā tas, ka prasītāja atsauca uz iepriekš 37. punktā minēto spriedumu lietā *HFB u.c./Komisija*, nav pamatoti. Lai arī šajā spriedumā Pirmās instances tiesa patiešām aprēķināja 10 % maksimālo apmēru, pamatojoties uz triju sabiedrību, kuras veidoja attiecīgo grupu, kumulēto apgrozījumu, tā tāpat apstiprināja Komisijas lēmumu par solidāru atbildību katrai no sabiedrībām konstatētajā pārkāpumā, [ko tās izdarīja] kopā grupā, kas pati par sevi bija uzņēmums, kas ir izdarījis pārkāpumu EKL 81. panta nozīmē (iepriekš 37. punktā minētais spriedums lietā *HFB u.c./Komisija*, 527. punkts).

120 Šādos apstākļos, tā kā *AGA AB* sākotnēji netika uzskatīta par atbildīgu par tās meitas sabiedrības *AGA Gas* pret konkurenci vērstajās darbībās, lai piemērotu 10 % maksimālo apmēru, bija jāņem vērā tikai *AGA Gas* apgrozījums, un tas bija jādara neatkarīgi no tā, ka lēmums galu galā tika adresēts *AGA AB* kā tās meitas sabiedrības, kura juridiski bija beigusi pastāvēt pēc paziņojuma par iebildumiem nosūtīšanas, tiesību pārņēmējai.

121 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka principā fiziskas vai juridiskas personas, kas vada attiecīgo uzņēmumu pārkāpuma izdarīšanas laikā, pienākums ir par to atbildēt, pat ja lēmuma, ar ko tiek konstatēts pārkāpums, pieņemšanas dienā uzņēmuma vadība ir nonākusi citas personas atbildībā (Tiesas 2000. gada 16. novembra spriedums lietā C-279/98 P *Cascades*/Komisija, *Recueil*, I-9693. lpp., 78. punkts, un iepriekš 113. punktā minētais spriedums lietā *SCA Holding*/Komisija, 27. punkts). Citādi ir tikai tad, ja viena vai vairākas juridiskās personas, kuras ir atbildīgas par uzņēmuma vadību, juridiski ir beigušas pastāvēt pēc tam, kad ir ticis izdarīts pārkāpums (Tiesas 1999. gada 8. jūlija spriedums lietā C-49/92 P Komisija/*Anic Partecipazioni*, *Recueil*, I-4125. lpp., 145. punkts, un iepriekš 37. punktā minētais spriedums lietā *HFB u.c.*/Komisija, 104. punkts), kā tas ir šajā gadījumā.

122 Pēc *AGA Gas* likvidācijas mātes sabiedrība — *AGA AB* piekrita uzņemties atbildību par savu agrāko meitas sabiedrību un tātad sodu, kas būtu ticis piemērots *AGA Gas*, ja tā būtu turpinājusi pastāvēt. Šādā gadījumā naudas soda apmērs tiek noteikts saistībā ar *AGA Gas* piedalīšanos [pārkāpumā] un [juridisko] situāciju.

123 Treškārt, attiecībā uz to, ka Komisija ņēma vērā sadarbības kritēriju tikai pēc 10 % maksimālā apmēra piemērošanas, pietiek atzīt, ka šī pieeja nodrošina, ka paziņojumam par sadarbību var būt pilnīgi lietderīga iedarbība: ja pamatsumma pirms minētā paziņojuma piemērošanas pārsniegtu 10 % robežvērtību, kā tas bija *AGA Gas* gadījumā, un ja šo maksimālo apmēru nevarētu piemērot uzreiz, tad attiecīgā uzņēmuma vēlme sadarboties ar Komisiju būtu daudz mazāka, ņemot vērā, ka galīgais naudas sods jebkurā gadījumā būtu 10 %, neatkarīgi no tā, vai uzņēmums būtu sadarbojies [ar Komisiju] vai nē (Pirmās instances tiesas 2005. gada 29. novembra spriedums lietā T-52/02 *SNCZ*/Komisija, Krājums, II-5005. lpp., 41. punkts).

124 No tā izriet, ka prasītājas iebildums par diskriminējošu attieksmi [pret to] salīdzinājumā ar attieksmi pret *AGA Gas*, kā arī pārējiem kartelī iesaistītajiem uzņēmumiem tiktāl, ciktāl minētajā iebildumā arī bija paredzēta attieksme pret šiem pārējiem uzņēmumiem, nav pierādīts.

— Par šķietamo pretrunu ar prevencijas mērķi

¹²⁵ Prasītāja apgalvo, ka veids, kādā Komisija Lēmumā ir piemērojusi 10 % maksimālo apmēru, novedis pie tā, ka attiecībā uz galīgajiem naudas sodiem tas ir pilnīgā pretrunā ar prevencijas mērķi. Tā uzsver, ka tai kā vidēja lieluma uzņēmumam, kurš veic darbības galvenokārt valsts mērogā, ir uzlikts daudz lielāks naudas sods nekā sods, kas uzlikts uzņēmumu grupas, kas darbojas pasaules mērogā un kurai ir daudz lielāks apgrozījums nekā tai, Nīderlandes meitas sabiedrībam. Šajā sakarā tā min apgrozījumu pasaulē sabiedrības *Air Products* mātes sabiedrībai — (5 717 miljoni dolāru) un sabiedrības *Air Liquide* mātes sabiedrībai — (8 328 miljoni EUR).

¹²⁶ Tā piebilst, ka tādēļ, ka nav ticis piemērots 10 % maksimālais apmērs kopējam grupas, pie kuras pieder meitas sabiedrība, kas ir vienīgā Lēmuma, ar kuru tiek uzlikts naudas sods, adresāte, apgrozījumam, ir izveidojusies situācija, kad naudas soda apmērs ir atkarīgs no veida, kādā uzņēmums ir sadalījis savas darbības starp dažādām sabiedrībām, pievēršot uzmanību tam, ka liels skaits starptautisku uzņēmumu, tāpat kā *Air Products* un *Air liquide* jumta sabiedrības, veic savas darbības ar atsevišķu valsts sabiedrību starpniecību. Tas nozīmē atkāpi no objektīvas Regulas Nr. 17 15. panta 2. punkta piemērošanas un to, ka prevencijas faktors kļūst patvaļīgs.

¹²⁷ Uzreiz ir jāatzīmē, ka prasītāja veic pilnībā neatbilstošu salīdzinājumu, jo tā salīdzina savu apgrozījumu (2001. gadā — EUR 470 648 000) ar to uzņēmumu, kurus Komisija nav uzskatījusi par atbildīgiem pārkāpumā un kuri tādā nav tikuši norādīti kā Lēmuma adresāti, apgrozījumiem, kas patiešām ir lielāki par prasītājas apgrozījumu.

- 128 Faktiski šķiet, ka prasītājas argumentācija ir pamatota ar kļūdainu pieņēmumu, proti, ka, lai piemērotu 10 % maksimālo apmēru, obligāti jāņem vērā kopējais grupas, pie kuras pieder meitas sabiedrība, kura ir vienīgā atbildīgā persona pārkāpumā un Lēmuma, ar ko tiek uzlikti naudas sodi, adresāte, apgrozījums, kā tas ir ticis pierādīts šī sprieduma iepriekšējos 116.–118. punktos.
- 129 Pretēji prasītājas apgalvojumiem 10 % maksimālā apmēra piemērošana atbilstoši judikatūrai nevar būt atkarīga no tā, kā konkrēts tirgus dalībnieks sadala savas dažādās aktivitātes. Naudas soda apmēra noteikšana ir pamatota ar Komisijas juridisku vērtējumu, kas pakļauts Pirmās instances tiesas kontrolei, proti, par viena vai vairāku uzņēmumu vainas noteikšanu pārkāpumā, kas ir vienīgais koncepts, kas ir atbilstošs principam par personīgo atbildību. Atbildes uz jautājumu par vainas noteikšanu ir dažādas atkarībā no apstākļiem, kas ir raksturīgi katrai lietai, kurā tie pastāv, un kas var būt tikai pašas meitas sabiedrības vai mātes sabiedrības atbildība vai šo divu subjektu solidāra atbildība.
- 130 Tiktāl, ciktāl prasītāja apgalvo, ka tās naudas soda galīgais apmērs ir pretrunā ar preventīvo ietekmi, kuru vēlas panākt, jo tas ir daudz augstāks par sodiem, kādi ir uzlikti lielo starptautisko gāzes piegādātāju Nīderlandes meitas sabiedrībām, kuras ir Lēmuma adresātes, jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, novērtējot naudas sodu vispārējo līmeni, Komisija ir tiesīga ņemt vērā, ka skaidri konkurences noteikumu pārkāpumi vēl aizvien ir relatīvi bieži un ka attiecīgi tā var palielināt naudas sodu līmeņus, lai tādējādi pastiprinātu to preventīvo ietekmi (iepriekš 113. punktā minētais 1998. gada 14. maija spriedums lietā *SCA Holding/Komisija*, 179. punkts).
- 131 Šajā ziņā Pamatnostādņu 1.A punkta ceturtajā daļā ir paredzēts, ka pārkāpuma smaguma un naudas soda sākumapmēra novērtēšanas ietvaros ir “jānosaka naudas soda apmērs tādā līmenī, kas nodrošina tā pietiekami preventīvo raksturu”.

- 132 Šajā lietā, kas atbilst klasiskam konkurences tiesību pārkāpumam un rīcībai, kuru prettiesiskumu Komisija ir apstiprinājusi vairākkārt, kā arī kopš tās pirmajiem ieviešanas gadījumiem šajā jautājumā, Komisija bija tiesīga uzskatīt par vajadzīgu naudas sodu noteikšanu pietiekami preventīvā līmenī atbilstoši ar Regulu Nr. 17 noteiktajām robežām.
- 133 Tomēr, kā jau tas tika minēts iepriekš (110. punktā), prasītāja nav pierādījusi, ka Komisija attiecībā uz prasītāju būtu izdarījusi acīmredzamu kļūdu novērtējumā attiecībā uz 10 % maksimālo apmēru, atgādinot arī, ka atbilstoši Regulai Nr. 17 iestādei ir jāpiemēro šī robeža.
- 134 No iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka iebildumi, ko prasītāja ir izvirzījusi par Regulas Nr. 17 15. panta 2. punkta pārkāpumu un par uzliktā naudas soda iespējami nesamērīgo, diskriminējošo un pret prevencijas mērķi vērsto raksturu, ir jānoraida kā nepamatoti un ka prasītājai uzliktā naudas soda galīgais apmērs šķiet esam pilnībā atbilstošs, jo neviens no apstākļiem, uz kuriem tā ir atsaukusies, nepamato minētās summas samazinājumu.
- 135 Runājot par apgalvoto “patvaļas aizlieguma principa” pārkāpumu, ir jāatzīst, ka prasītājas argumentācija attiecībā uz šo iebildumu neļauj to pēc būtības nodalīt no iepriekšējā punktā minētajiem, tā ka tas arī ir jānoraida.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 136 Atbilstoši Reglamenta 87. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums nav labvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas

dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā prasītājam spriedums nav labvēlīgs, tai jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus saskaņā ar Komisijas prasījumiem.

Ar šādu pamatojumu

PIRMĀS INSTANCES TIESA (piektā palāta)

nospriež:

- 1) prasību noraidīt;**
- 2) prasītāja atlīdzina tiesāšanās izdevumus.**

Vilaras

Dehousse

Šváby

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2006. gada 4. jūlijā.

Sekretārs

Priekšsēdētājs

E. Coulon

M. Vilaras